

VINYYLIN RAHINAA JA LUONTOÄÄNIÄ

AUDIONIRVANAAN VOI KOHOTTAA MIKÄ VAIN MUSIIKIN OSAKSI MIKSATUISTA LUONTOÄÄNISTÄ AINA RUPUISEEN LO-FI-ESTETIIKKAAN. YHTÄ KAIKKI, MUSIIKKIDIGGARIN MAKU RATKAISEE.

TEKSTI JA KUVA | MATTI KOMULAINEN

Neil Young edustaa juurevinta americanaa. Folkista ammentavat laulut ja rouhea soundi kiehtovat yhä, joten arkistojen valotus palvelee valtavaa fanimassaa. Archives Vol. II -boksi kattaa vuosien 1972–76 levytykset sekä ison nipun harvinaisuuksia. Yksittäis-cd:t täydentävät skaalaa vuosien 1971 ja 1990 liveillä, joista jälkimmäinen **Crazy Horses** satulasaa. Youngin itsensä masinoimat julkaisut satsaavat analogisen autenttiseen soundiin, jolla hän on maineensa luonut. Orgaaninen setti!

Maa on edelleen voimaa. **Granger Smith** tekee kantria, jossa kaasutellaan isoilla dieseleillä ja kruisailloilla sorataipaleilla. Perusarvot nostavat Country Thingsiä erottuvalla tavalla nykyskenessä: tästä ei voi olla pitämättä. Sama maanläheisyys välittyy **Hearty Harista**. Tyler ja Shane Fogerty revittelevät folk-psykedeliaa ja saavat tuekseen isäukon, CCR-pomo Johnin.

Martin Kohlstedt palaa hänkin juurilleen. Flurissa hän soittaa erilaisia pianoja ja sormioita visiona minimalismi ja hiljentyminen. Pianistin suurellisten projektien jälkeen kontrasti mykistä: pieni on kaunista ja meditatiivista. Arvo Pärtin musiikki huokuu samoja arvoja ja ominaisuuksia. Kuoro-opus Miserere kaltaisineen laskee pulssia ja levollistaa mielen oheisten upeiden orkesteriteosten tavoin. Virolaismestarin Für Alina taas saa erikoisen tulkinnan **Pat Methenyiltä**: 42-kielinen kitara efekteineen kerrosta siitä progemaisen audiokatedraalin.

Muuten Road to the Sun koostuu kitaristin töistä muiden esittämänä.

Jordi Savall ja **Pedro Estevan** johdattavat keskiajan sointeihin. Kieli- ja lyömäsointitulkinnat Iberian nieminaan ja Välimeren alueen musiikista viestivät tiuhasta kulttuurivaihdosta sekä harmonia-ajattelun ajattomuudesta: soitteet koskettavat suoraan sisintä. **Vuosisadat väistyvät myös, kun György Kurtág lukee uskonpuhdistaja Péter Bornemiszan monologin ensimmäisen suuren sävelteoksensa Op. 7:n (1963–**

68) aluksi. Sopraano **Tony Arnold** ja pianisti **Gábor Csalog** ankuroivat vuoden 2019 levytyksen avantgarden ytimeen vastakohtaisuuksien kipinöidessä.

Florian Willeitnerin johtama trio tekee palveluksen jousi- ja kielisoittimille muokkaamalla mielikuvia niiden käytötyhteydestä. Akustinen arsenaali viuluista mandoliiniin ja kontrabassoon soi mehevän maanläheisesti rakentaen siltaa folkista jazziin ja edemmäs, kuten otsikko First Strings on Mars lupaa.

Nik Bärtsch on vakuuttanut niin sähkövintetissä Ronin kuin akustisessa kvartetissa Mobile. Entendre on uusi askel: soolopianismia ilman efektejä. Muun muassa tuttujen Modul-teosten riisuttu ilme hiljentää. Meditatiivisesta tunnelmasta välittyvät alan tiennäyttäjät, kuten Steve Reich.

Phantasm on meritoitunut periodisoitinelevytyksillään. Tuore valikoima Bachin preludeja ja fuugia soi lämpimän täyteläisesti ja täydellisessä balanssissa. Instrumenttien rekistereissä puu ja muu orgaaninen aines väreilee kuin vuosisatun takaa. Ilmankos on sanottu, että musiikki on ainoa tunnettu aikakone.

Jean-Michel Jarre tutki ihmis- ja luontoäänien sämpläystä jo ZooLookissa (1984). Synapioneeri on räätälöinyt soundtrackin reportaasikuvauksen mestarin Sebastiã Salgadin valokuvahankkeeseen. Teos dokumentoikin Amazonian alueen väestöä ja eläimistöä huikean dynaamisesti.

Liquid Tension Experimentissa Mike Portnoy ja Tony Levin kamuineen päästelevät höyryjä. Albumi 3 vie sooniselle vuoristoradalle, josta ei puutu tanakkaa töminää saati äkkimutkia ja kiperiä kiepauksia. Sama vielä uusiksi oheis-blurayn 5.1:nä.

Till Brönner ja **Bob James** vaihtoivat vaपालle Provencessa. Syntyi albumi On Vacation. Saksalainen trumpettisti-laulaja ja amerikkalaispianisti vievät ajatukset westcoastjazziin, lounge-cocktaileihin ja Steely Daniin. Leppoisan svengin kruunaa tiheätunnelmainen lataus.

Jethro Tull satsaa audiehiontaan. Steven Wilsonin miksaama A la Mode (1980) soi sekä puunattuna cd:nä että dvd-audioina sisältäen korkearesoluutioiset stereoja 5.1-versiot. **Black Sabbath** taas lisää putsatun nelosplattansa Vol 4:n vetovoimaa vaihtoehto-otoin ja livelevyllä (1973). Illmatic (1994) on hiphopin kulmakiviä. **Nas**in ghettokuvasto kolahti laajasti, ja tuore vinyyli jatkaa saagaa jälleen uusien rimmaajien innoittajana.

Aki Yli-Salomäki ahkeroi eri nimillä. Säveltäjän **Osa7029** on kahden muusikon täydentämä sooloprojekti, **Ouden** taas duo kanadalaislaulaja Debi Wongin kanssa. On fokuksessa Roots/Branches/Conesin isokaarinen, jousien ja vibrafonin sävyttämä ambient tai Nothing Left But Sean elektro-triphop-pop, Yli-Salomäki tuntuu tarkastelevan musiikkiavaruutta aina tuoreesta perspektiiveistä.

Elokuvassa Her (2013) mies rakastui tietokoneohjelmaan. Blueshan siitä seurasi. **Arcade Fire**n ja kanadalais säveltäjä **Owen**

Pallettin vähäeleinen musiikki johdattaa levolliseen mielentilaan: lohtu lämmittää.

Lana Del Rey säväytti tullessaan David Lynch -filteröidyllä retro-popilla. Vuosikymmen myöhemmin geneerinen tyyllitely on vienyt voiton vahvoista biiseistä ja kohtalokas vokalisismi jää itseisarvoksi.

London Grammar ja **Celeste** ammentavat samasta estetiikasta. Briteiltä se sujuu yhtä eeterisesti, tuntuvathan molemmat yhtä viileän etäisiltä emootioista huolimatta.

Kokeellisessa sektorissa tulokulma muuttuu edelleen. **Timo Lassy & Teppo Mäkynen** ja **Koma Saxo** vievät livelevytyksillään tiloihin, joiden agendana on etsiminen ja löytäminen. Sointiuniversumia kolutaan intuitio edellä. Onnistumisen riemun lavalla ja katsomossa aistii välikiljahduksi-

na ja spontaanina kannustuksena.

Paul McCartney ja **Serj Tankian** ovat menestyneet ilman tunnettuja bändejään. Macca levytti koronaeristyksessä III:n kirjaimellisesti soolona ja intoa uhkuen. Tankian taas lappoi ep:lle jäljittelemättömästi niin perheasioita kuin politiikkaa. Tosifanit kumartavat.

The Limit palauttaa juurevan rymistelyn valokeilaan. Konkarirokkarien oteissa perinne garagesta punkin kautta hardrockiin roihahtaa liekkeihin. **La Morte Viene Dallo Spazio** kuulostaa puolestaan italialaiselta giallo-leffalta. Tumman raskas, uhkaava ilmapiiri ilmentää prog-dronen äänimaailmaa, jota värityksensä psykedelialla. Ohittamaton yhdistelmä alataajuusmuljailuineen. ■

ESITTÄJÄ(T)	TEOS	JULKAISIJA	FORMAATTI
Neil Young	Archives Vol. II	Warner	10 cd
Neil Young	Young Shakespeare	Warner	cd
Neil Young with Crazy Horse	Way Down in the Rust Bucket	Warner	2 cd
Granger Smith	Country Things	BMG	cd
Hearty Har	Radio Astro	BMG	cd
Martin Kohlstedt	Flur	Warner	cd
Chor des Bayerischen Rundfunks	Arvo Pärt – Miserere	BR Klassik	cd
Pat Metheny	Road to the Sun	Modern	cd
Jordi Savall & Pedro Estevan	La lira d'esperia	Alia Vox	sacd
Tony Arnold & Gábor Csalog	György Kurtág – The Sayings of Péter Bornemisza	BMC	cd
Florian Willeitner	First Strings on Mars	ACT	cd
Nik Bärtsch	Entendre	ECM	cd
Phantasm	Johann Sebastian Bach – The Well-Tempered Consort II	Linn	cd
Jean-Michel Jarre	Amazônia	Sony	cd
Liquid Tension Experiment	3. Ltd. Edition Artbook	Sony	2 cd + bluray
Till Brönner and Bob James	On Vacation	Sony	cd
Jethro Tull	A la Mode	Warner	3 cd, 2 dvd-audio, dvd
Black Sabbath	Vol. 4 Super Deluxe	BMG	4 cd
Nas	Illmatic	Sony	lp
Osa7029	Roots/Branches/Cones	Eclipse	cd
Ouden	Nothing Left But Sea	Eclipse	cd
Arcade Fire & Owen Pallett	Her Original Score	Sony	lp
Lana Del Rey	Chemtrails Over the Country Club	Universal	cd
London Grammar	Californian Soil	Universal	cd
Celeste	Not Your Muse	Universal	cd
Timo Lassy & Teppo Mäkynen	Live Recordings 2019–2020	We Jazz	2 lp
Koma Saxo	Live	We Jazz	cd
Paul McCartney	III	Universal	cd
Serj Tankian	Elasticity	BMG	cd
The Limit	Caveman Logic	Svart	lp
La Morte Viene Dallo Spazio	Trivial Visions	Svart	lp